

Kuopion seudun maakuntakaavan viranomaisneuvottelu

Aika	14.12.2001 klo 10.00 – 16.00
Paikka	Pohjois-Savon liiton maakuntasali
Läsnä	Paula Qvick, Pohjois-Savon liitto, pj Harri Pitkäranta , ympäristöministeriö Jorma Keva, ympäristöministeriö Jukka Reinikainen, ympäristöministeriö Keijo Nenonen, Geologian tutkimuskeskus, Kuopion yksikkö Matti Turunen, Itä-Suomen ympäristölupavirasto Pekka Ahonen, Itäinen maanpuolustusalue Kalervo Kalliokoski, Järvi-Suomen merenkulkupiiri Jukka Rissanen, Karttulan kunta Leo Kosonen, Kuopion kaupunki Antti Kankkunen, Vehmersalmen kunta Otto Siippainen, Siilinjärven kunta Jouko Aroaho, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo Patrick Hublin, Pohjois-Savon ympäristökeskus Erkki Remes, Pohjois-Savon ympäristökeskus Esko Tolvanen, Savo-karjalan tiepiiri Inkki Korhonen, Valtion rautatiet Matti Gadd, Ratahallintokeskus Jyrki Tarvainen, Ratahallintokeskus Martti Salminen, Pohjois-Savon liitto Seppo Laitila, Pohjois-Savon liitto Jouko Kohvakka, Pohjois-Savon liitto, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Suunnittelupäällikkö Paula Qvick Pohjois-Savon liitosta avasi kokouksen. Todettiin, että Pohjois-Savon liiton toimesta neuvottelusta laaditaan muistio, jonka alikirjoittavat liitosta Paula Qvick ja ympäristöministeriöstä Harri Pitkäranta.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

Kutsutuista seuraavien viranomaisten edustajat eivät olleet saapuneet neuvotteluun: Maaningan kunta, Kainuun liitto, Keski-Suomen liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Karjalan liitto, Etelä-Savon liitto, Tieliikelaitos, Ilmailulaitos, Itä-Suomen lääninhallitus, TE - keskus, Museovirasto, Maanmittauslaitos, Karjalan lennosto, Pohjois-Savon metsäkeskus ja Pohjois-Savon maaseutukeskus.

3. Maakuntakaavan asema kaavoitusjärjestelmässä

Jukka Reinikainen ympäristöministeriöstä tarkasteli maakuntakaavan merkitystä, asemaa ja oikeusvaikutuksia sekä viranomaisneuvottelun tarkoituksia.

4. Kuopion seudun alueidenkäytön suunnittelutilanteen tarkastelu

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma

Maakuntasuunnittelija Anneli Pehkonen esitteli maakuntasuunnitelman laadintatilanteen.

Ns. suurina kysymyksinä todettiin väestön tuleva kehitys Pohjois-Savossa sekä myös Pohjois-Savon aluerakenteen kehittyminen. Kuopion seudun osalta kehitys tulee olemaan kaikilla kehitysvaihtoehdoilla kasvava. Käyty keskustelu kohdistui väestönkasvun jakautumiseen seudun sisällä sekä maakuntasuunnitelman väestöennusteen realistisuuteen.

Voimassa olevat seutukaavat

Maankäyttöpäällikkö Martti Salminen esitteli seutu-/ maakuntakaavojen laadintatilanteen.

Kuntien kaavoitustilanne

Kuopio / Leo Kosonen totesi kaavoitustilanteen. Käydyssä keskustelussa nousi esille seuraavia asioita:

- Seutukaavan jälkeenyäisyys
- Kuopion seudun tuleva väestökehitys
- Pilaantuneiden alueiden käsittelypaikkojen tarve

Siilinjärvi / Otto Siippainen esitteli kaavoitustilanteen. Keskustelussa nousivat esille seuraavat asiat:

- Lentokentän melualue
- Vaajasalon silta
- Kemiran alueen laajentumistarpeet

Vehmersalmi / Antti Kankkunen esitteli kaavoitustilanteen. Keskustelu kohdistui seuraaviin asioihin:

- loma-asutuksen ympärivuotistuminen

Karttula / Jukka Rissanen esitteli kaavoitustilanteen. Keskustelu painottui seuraaviin asioihin:

- Työpaikkojen sijoittuminen
- Turvesoiden selvitystarpeet / VAT
- Turvetuotantoaluevaraukset maakuntakaavassa

Maaningan kunnan edustaja ei ollut mukana neuvottelussa.

5. Kaavaa koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Martti Salminen tarkasteli valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden huomiointia Kuopion seudun maakuntakaavassa. Käydyssä keskustelussa todettiin ympäristöministeriön taholta lähtökohdaksi VAT:n huomioimiselle, että

- valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista huomioitava kaikki relevantit kohdat

- Osa VAT:sta konkretisoituu kaavassa aluevarauksina ja osa tekstinä kaavaselostuksessa
- Maakuntakaavan tarkkuustaso voi vaihdella VAT:n vaatimusten mukaisesti aluevaraustyypeittäin . Pyrkimyksenä on kuitenkin seutukaavaa yleispiirteisempi kokonaisuus.
- Osaan VAT:ta ratkaisu löytyy kuntatason kaavoista. Työnjaosta maakuntakaavan ja yleiskaavan välillä keskusteltava jatkossa.

VAT:t käsitellään Kuopion seudun maakuntakaavan Lähtökohdat ja tavoitteet-prosessin mukaisesti kesän 2002 aikana. Liitto tuo esityksen VAT:en yksityiskohtaisesta huomioimisesta maakuntakaavassa viranomaisneuvotteluun syksyllä 2002.

6. Kaavan laadintaan liittyvät lähtökohdat ja perusselvitykset

Paula Qvick ja Seppo Laitila esittelivät valmistuneita, käynnissä olevia sekä jatkossa käynnistyviä perusselvityksiä. Käynnissä olevaan suojelu- ja virkistysalue selvitykseen liittyen ympäristöministeriön taholta korostettiin, että vanhojen seutukaavojen virkistysaluevaraukset tulee pyrkiä säilyttämään. Aluevarauksista tulisi luopua vain erityisen merkittävien perustein.

Kaavaan liittyvinä lähtökohtina tuotiin keskustelussa esille seuraavia asioita:

- Kuopion lehtokeskuksen merkitsemiseen kohdistuu merkitsemisteknisiä ongelmia. Lehtokeskuksen muodostavat kymmenet pienet alueet olisi mahdollisesti järkevintä merkitä kohdemerkinnöillä.
- Kuopion kaupunkiseudun vaikutusalue tulee merkitä OAS:ssa nykyistä tarkemmin, kun OAS:a päivitetään vuoden 2002 aikana Lähtökohdat ja tavoitteet- raportin laadinnan yhteydessä.
- Kuopion kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnittelu tulee kytkeä kiinteästi maakuntakaavan laadintaan
- Lj - suunnittelussa tarkasteltava Kuopion sisäistä joukkoliikennejärjestelmää. Pohjois-Savon lj -suunnittelussa tarkastelu koski vain taajamien ulkopuolista joukkoliikennettä.
- Pohdittava tulevaisuuteen vaikuttavina tekijöinä öljynhinnan vaikutuksia liikumiseen
- Virkistysreittien rataverkkoa koskevien risteämisten osalta huomioidaan kaavassa parhaillaan käynnissä olevan oikeusprosessin päätökset.
- Kaavassa tulisi tiedostaa kaupan suuryksikköjen ohjaamistarve. Maakuntakaavaprosessin kanssa samanaikaisesti on käynnissä asemakaavan muutos kaupan suuryksikköä varten, minkä yhteydessä tehtävät ympäristövaikeusarvioinnit palvelevat myös maakuntakaavaprosessia.

7. Suunnittelutehtävän määrittely, kaavan keskeinen sisältö ja vaihtoehdot

Martti Salminen esitteli kaavan alustavan sisältörakenteen ja rakenneselvityksen kautta johdetut esimerkinomaiset alustavat aluerakennevaihtoehdot. Vaihtoehdot ovat

- 0-vaihtoehto
- Kuopion maakuntasuunnitelman aluerakennevaihtoehdot
- Joukkoliikennepainotteinen vaihtoehto
- VT 17/ Vaajasalon linjauksen sisältävä vaihtoehto

Vaihtoehdot tarkentuvat vuoden 2003 aikana.

Käydyssä keskustelussa tuotiin esille mm. seuraavia näkemyksiä:

- Kuopion kaupungin näkemyksen mukaan selvitysten tulisi painottua vuoden 2020 tilanteessa akuutteihin kysymyksiin, esim. vt 17. Suurmyymälät tullaan ratkaisemaan jo ennen ko. ajankohtaa. Lähiajan tarpeisiin tehtävä ajan-tasakaava, joka käsittelee lähiaikoina ratkaistavia asioita
- Tavoitevuosi siirrettävä kauemmaksi mahdollisesti vuoteen 2025 tai 2030, koska esim. Vaajasalon sillan yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset alkavat näkyä vasta sitten.

Päätettiin, että esim. liikenteen ja yhdyskuntarakenteen osalta tavoitevuodeksi otetaan vuosi 2030. Maakuntakaavassa käsitellään myös suuryksiköiden sijoit-tumista. Kaavan mittakaavaksi päätettiin 1:100 000.

8. Muut kaavan laadinnan kannalta keskeiset tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Todettiin, että kohdan asiat on tullut käsiteltyä aiempien kohtien yhteydessä.

9. Kaava-alueen rajaus, kaavan vaikutusalue ja osalliset

Paula Qvick:n esittelyn pohjalta päätettiin, että tehdään seuraavat tarkistukset vaikutusalueeseen lähtötiedot ja tavoitteet- raporttia tehdessä:

- vaikutusalueen rajauksen muuttaminen esim. saavutettavuuden pohjalta tai toiminnallisista lähtökohdista.
Vaikutusselvitysten laajuus näillä laajennusalueilla määräytyy vaikutusten merkittävyyden, liiton resurssien sekä maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten pohjalta.
- Naapuriliittojen kuvaukset omista vaikutusalueistaan ja valtakunnalliset arviot.

10. Suunnitellut osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt

Paula Qvick esitteli OAS:n mukaiset vuorovaikutusmenettelyt. Sovittiin, että kaa- van laadinnan tärkeimmissä vaiheissa keskeisin kaavamateriaali on asukkaiden nähtävillä myös kuntien pääkirjastoissa.

Internet sivuja sovittiin päivitettäväksi jatkuvasti. Sivulla todetaan OAS:iin nähtä- villä olon jälkeen tehdyt muutokset.

11. Vaikutusten selvittäminen ja arviointi

Seppo Laitila esitteli suunniteltuja työvaiheita ja menetelmiä sekä aihepiiriin liit- tyvä problematiikkaa. Laitilan mukaan avoimena olevia kysymyksiä ovat mm. :

- kuinka huomioidaan paikallisten aluevarausten vaikutukset maankäyttöön ?
- kuinka kuvataan maakuntakaavan vaikutuksia alueella, jossa maakuntakaa- van ohittaa siitä poikkeava oikeusvaikutteinen yleiskaava (esim. Kuopion kattava yleiskaava)?

Käydyn keskustelun pohjalta sovittiin, että

- OAS:n kohtaa 9. Vaikutustenarviointi täydennetään vaikutusten arvioinnin vaiheistamista koskevalla kaaviolla.
- Sivulle 4 lisätään lause "Työ painottuu vuosiin 2003- 2004 ja siinä otetaan huomioon jo muissa yhteyksissä tehdyt vaikutusten arvioinnit."
- Kaavaselostukseen kirjataan ratkaisujen perustana olevat selvitykset ja lisätään yhteenveto tehdyistä selvityksistä
- Tehdyistä selvityksistä maininnat Internet-sivulle

12. Kaavoituksen aikataulu

Aikataulun nopeuttamiseen nähtiin yleisesti tarvetta useista eri syistä niin YM:n , Kuopion kaupungin kuin myös Siilinjärven kunnan taholta. Keinoina tähän todettiin joko menettelyn virtaviivaistaminen selvitystyötä keventämällä tai resursien lisääminen kaavoitustyöhön. Toisaalta VAT:t nähtiin asettavan tietyt vaatimukset perusselvityksille. Todettiin, että kaavoitusaikataulua nopeutetaan, mikäli resursseja saadaan lisää.

13. Viranomaistyöyhteistyö kaavan laadinnassa

Viranomaisneuvottelujen määrää päätettiin lisätä OAS:ssa todetusta. Syksyllä 2002 järjestetään viranomaisneuvottelu, johon tuodaan keskusteltaviksi kaavan lähtökohdat, tavoitteet ja VAT:n yksityiskohtainen käsittely kaavassa.

14. Kuopion seudun maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman käsittely

OAS:in sovittiin tehtäväksi edellä todettujen lisäksi seuraavat muutokset:

5 . Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet / sivu 2

- Lisätään ensimmäisen kappaleen jälkeen lause "Kaavan tavoitevuosi on 2020 ja yhdyskuntarakenteen osalta 2030."

7. Osalliset ja osallistumismenettelyt / sivu 2

- Luvun toisen kappaleen viimeinen muutetaan seuraavaksi: "Toinen viranomaisneuvottelu pidetään syksyllä 2002 koskien kaavan lähtökohtia, tavoitteita ja valtakunnallisia alueidenkäytön tavoitteita. "
- sivun toiseksi viimeisen kappaleen ensimmäinen lause muutetaan seuraavaksi: "Työn ensimmäisenä vaiheena selvitetään lähtötiedot, laaditaan tavoitteet ja alueidenkäytön periaatteet, joista osalliset voivat lausua mielipiteensä."
- Todetaan , että valmisteluaineisto on nähtävillä vuonna 2002
- Selkiytetään nähtävillä oloja ja muistutuksia koskevaa tekstiä.

Sivu 3

- lisätään osallisiin keskeiset työmarkkinajärjestöt

8. Selvitettävät vaihtoehdot/ 3

- täydennetään vaihtoehtoja pöytäkirjan kohdassa 7 esitetyllä tavalla

Päätettiin, että OAS lähetetään em. muutoksilla kommenteille viranomaisneuvottelussa mukana olleille tahoille.

15. Muut asiat

Insinööri Esko Tolvanen Savo-Karjalan tiepiiristä esitteli valtatie 17 suunnittelu- ja selvitystilanteen Vaajasalon linjasta koskien. Käydyssä keskustelussa todettiin, että Vaajasalon linjauksen mahdollinen toteutuminen on huomioitu Pappilänmäen asemakaavassa meluvaikutusten osalta ja keskeisen kaupunkialueen yleiskaavassa ohjeellisella varauksella.

Kuopion kaupunki on ottanut hankkeeseen periaatteellisen myönteisen kannan, Siilinjärven kunta suhtautuu hankkeeseen neutraalisti ja Vehmersalmi ehdottoman myönteisesti. Pohjois-Savon liitto on ottanut hankkeeseen myönteisen kannan.

Vaajasalon linjaus sisältyy juuri valmistuneeseen Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelmaan samoin kuin Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmaan strategisena hankkeena.

Tiepiiri on tehnyt päätöksen, että valtatie 17 nykyinen linjaus parannetaan (on jo parannettu merkittävältä osin) ja pitkällä aikavälillä varaudutaan Vaajasalon linjauksen toteuttamiseen.

Ympäristöministeriön taholta todettiin, että kysymyksessä on asia, joka tulisi ratkaista maakuntakaavalla.

16. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00

POHJOIS-SAVON LIITTO

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Paula Qvick
suunnittelupäällikkö

Harri Pitkäranta
ympäristöneuvos